

Electronic signature

Signed by Aglen, Pål Magnus (Identity verified with BankID (NO)) 	Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS) 17.06.2024 13:50:29 Date of birth Signature method BankID (NO)
Signed by Urke, Stig Narve (Identity verified with BankID (NO)) 	Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS) 17.06.2024 12:18:27 Date of birth Signature method BankID (NO)
Signed by WESTERSØ, LINN RÅLIEN (Identity verified with BankID (NO)) 	Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS) 18.06.2024 12:13:34 Date of birth Signature method BankID (NO)
Signed by Johansen, Ingrid Kristine (Identity verified with BankID (NO)) 	Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS) 17.06.2024 11:58:28 Date of birth Signature method BankID (NO)
Signed by Fossheim, Magnus Ervik (Identity verified with BankID (NO)) 	Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS) 17.06.2024 16:07:38 Date of birth Signature method BankID (NO)

Redegjørelse for arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i Skanska Bolig AS

Rapporteringsperiode 1. januar 2023 – 31. desember 2023.

SKANSKA

1. Innledning og generell informasjon

Åpenhetsloven § 5 fastsetter at virksomheter skal offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene de har gjort. Formålet med denne redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i Skanskas nøkkelfunn i aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak som er iverksatt. Skanska ønsker å være åpne om de utfordringer som finnes innen vår bransje, og vi forsøker å håndtere de på best mulig måte.

I Skanska Bolig investerer, finansierer, utvikler og gjennomfører vi prosjekter innenfor bolig, samt enkelte næringslokaler. Vi skaper hjem det er trygt og godt å bo i, med god bokvalitet og gjennomført på en bærekraftig måte. Skanska Bolig jobber for å ivareta menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i hele vår virksomhet og leverandørkjede. Vi driver vår forretningsvirksomhet på en måte som er forenlig med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og FNs Global Compacts ti prinsipper. Bolig er en del av verdikjeden til bygg- og anleggsbransjen der risiko for arbeidslivskriminalitet er høy. Skanska Bolig er videre en del av Skanska Norge konsernet. Vi jobber primært med totalentrepriser i våre prosjekter og bruker Skanska Norge AS som totalentreprenør. Dette gjør at Skanska Bolig er omfattet av det arbeidet som gjøres i konsernet knyttet til sikring av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det vises i den forbindelse til redegjørelsen som er utarbeidet for Skanska Norge som er vedlagt denne redegjørelsen som vedlegg 2.

Skanska Bolig er en del av det organiserte arbeidslivet og var i 2023 tilsluttet Norsk Eiendom. Våre verdier og våre etiske retningslinjer for leverandører og seriøsitetsbestemmelser er vårt fundament i arbeidet for å ivareta menneskerettigheter og fremme gode arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningsforbindelser, og videre i vår leverandørkjede. Alle som jobber i Skanska Bolig og alle som jobber for Skanska Bolig skal ha trygge og anstendige arbeidsforhold og betingelser, og grunnleggende menneskerettigheter skal ivaretas.

Arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er forankret i en ansvarlighetspolicy som er vedtatt av styret i Skanska Bolig AS. Denne policy er vedlagt som vedlegg 1 til redegjørelsen. Videre er arbeidet forankret i styret og konsernledelsen gjennom deres eierskap til andre policyer og retningslinjer, herunder etiske retningslinjer for ansatte og etiske retningslinjer for leverandører, innkjøpspolicy, antikorrupsjonspolicy og Helse- og sikkerhetspolicy. Våre etiske retningslinjer for leverandører er en del av alle leverandør/innkjøpsavtaler, og kommunisert under «Informasjon for leverandører» på Skanskas hjemmeside. Skanska Norge konsernet har gode rutiner for å sikre at leverandører og engasjerte selskaper opererer innenfor lovens rammer når det gjelder betaling av skatter og avgifter, sikkerhet, samt sosial dumping. Dette vurderes som svært viktig for å sikre gode arbeidsforhold, lønnsbetingelser og andre grunnleggende rettigheter.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger og betydningen av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden er primært kommunisert til ansatte gjennom vårt styringssystem. Skanska har etablert en prosess/rutine knyttet til arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rutinene bygger på OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Prosessen er innarbeidet i vårt etablerte styringssystem.

Aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden

Støttefunksjoner > Juridisk > Aktsomhetsvurdering i leverandørkjeden

Evaluere tiltak og utarbeide aktsomhetsvurdering og tiltaksplan

De prioriterte risikoområder og tiltaksplan skal besluttes i KL

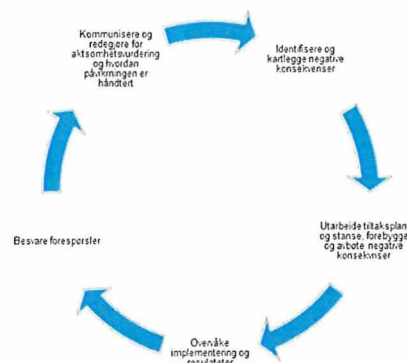
Overvåke gjennomføring og resultat

Utarbeide og publisere årlig redegjørelse

Løpende håndtering av forespørsel om informasjon

Skanska skal bygge for et bedre samfunn. Vi har underskrevet FN Global Compact. FN Global Compact er et strategisk initiativ for bedrifter. Vi overholder dens ti prinsipper som omhandler menneskerettigheter, arbeidsliv, miljø og antikorrupsjon.

Skanska er pålagt diverse forpliktelser gjennom bestemmelsene i Åpenhetsloven. Prosessen som er beskrevet i det følgende skal sørge for at Skanska oppfyller disse forpliktelsene.

Prosessten omfatter blant annet fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver i vår virksomhet knyttet til ivaretagelse av menneskerettigheter og ansvarlige arbeidsforhold, herunder kartlegging og vurdering av negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser. Skanska har et system for leverandørvaluering og leverandørgodkjenning. Risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er vurdert for samtlige kategorier av leverandører. Åpenhetsloven og de krav som stilles til aktsomhetsvurderinger er således innarbeidet i vår leverandørgodkjenningsprosess.

Skanska har videre etablert rutiner i vårt styringssystem for behandling av informasjonskrav fra allmenheten. På hjemmesiden til Skanska finner man informasjon om hvordan Skanska arbeider med åpenhetsloven, og det er etablert en mailadresse hvor man kan stille spørsmål og få informasjon. Dette inkluderer også virksomheten til Skanska Bolig.

2. Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Det er særlig ved valg av entreprenør og leverandører at Skanska Bolig kan ha en påvirkning når det kommer til å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I tillegg vil de krav vi stiller til våre kontraktsparter ha betydning. Gjennom aktsomhetsvurderingen og risikovurderingen som er foretatt for Skanska Bolig er det særlig risiko for alvorlige brudd på HMS-regler og ulovlige arbeidsforhold/sosial dumping hos leverandører som utfører arbeid på våre prosjekter som er identifisert som områder som skal prioriteres. Skanska Bolig kan i sin rolle som byggherre bidra til rettferdige og gode arbeidsvilkår hos ansatte hos våre underleverandører, samt sikre fokus på HMS og risikokartlegging på arbeidsplassen og på våre prosjekter.

Skanska Bolig benytter som nevnt Skanska Norge AS som totalentreprenør i våre prosjekter. Vårt forretningsforhold hviler på tillit og åpenhet. Ved å bruke et selskap i konsernet som totalentreprenør har vi sikret god kjennskap til vår viktigste samarbeidspartner. Risikoen for alvorlige brudd på HMS-regler internt hos vår hovedentreprenør og ulovlige arbeidsforhold/sosial dumping er av denne grunn svært liten. Den største risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ligger derfor videre nedover i leverandørkjeden. Skanska Norge sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger utgjør en viktig del av Skanska Boligs sitt arbeid for å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette arbeidet utføres av konsernets innkjøpsavdeling med støtte av konsernjuridisk og konsernets avdeling for bærekraft, samt avdeling for sikkerhet, helse og seriøsitet. Skanska Bolig er omfattet av dette arbeidet. En nærmere redegjørelse for vår risikokartlegging og de risikoområdene som Skanska Norge konsernet, herunder Skanska Bolig, har valgt å fokusere på, samt tiltak er derfor gitt i en samlet gjennomgang i kap 2 om aktsomhetsvurderinger og tiltak i redegjørelsen som er utarbeidet av Skanska Norge. Redegjørelsen er vedlagt som vedlegg 2.

Skanska Bolig gjennomfører også etiske vurderinger av nye samarbeidspartnere og enkelte store leverandører. Dette innebærer blant annet vurdering av risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt kontroll av eventuelle sanksjoner. Skanska benytter seg av tjenesten Dow Jones som gir mulighet for sanksjonsjekk og sjekk av leverandører opp mot negativ medieomtale.

Utover entreprisetjenester er Skanska Bolig i hovedsak innkjøper av tjenester hvor leverandørene i all hovedsak er norske/skandinaviske selskap med norske/skandinaviske ansatte. Dette er for eksempel meglere, advokater, rådgivere og arkitekter/interiørarkitekter i enkelte prosjekter. Vi har vurdert at risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold generelt er lav når det kommer til disse leverandørene, og har derfor i inneværende rapporteringsperiode ikke prioritert videre kartlegging av disse.

I enkelte prosjekter er Skanska Bolig innkjøper av rengjøringstjenester og riveentreprenør. Dette er fag/bransjer som er vurdert som særlige risikoområder. Dette utgjør en liten del av selskapets totale innkjøp og har derfor ikke vært prioritert i inneværende periode. Skanska Bolig har besluttet å vurdere tiltak for å redusere risiko knyttet til disse leverandørene i kommende periode, herunder konsernets leverandørgodkjenningssprosess og rammeavtaler.

Oslo, 17. juni 2024

Pål Magnus Aglen, styrets leder

Stig Narve Urke, Styremedlem

Linn Rålien Westersø, styremedlem

Ingrid Kristine Johansen, styremedlem

Magnus Ervik Fossheim, daglig leder

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Ansvarlighetspolicy - Skanskas policy for arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Innledning

Skanskas visjon er å bygge for et bedre samfunn. Våre verdier er vårt fundament, og går igjen i alt vi gjør – hvem vi er, hvordan vi oppfører oss og hva vi tror på.

Dette policy dokumentet, samt våre Etiske retningslinjer for leverandører og våre seriositetsbestemmelser, utgjør fundamentet i vårt arbeid for å ivareta menneskerettigheter og fremme gode arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningsforbindelser, og videre i vår kontraktskjede.

Krav til egen virksomhet

Skanska ønsker å bidra til en positiv utvikling i leverandørkjeden og hos våre forretningsforbindelser når det kommer til å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Skanska skal overholde de forpliktelser som er pålagt oss gjennom åpenhetsloven, herunder:

- **Aktsomhetsvurderinger**

Skanska skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven. Skanska skal utføre risikokartlegging av negativ påvirkning hva gjelder menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og utarbeide tiltak for å stoppe, forebygge og redusere slik påvirkning. Tiltakene overvåkes og vurderes effekten av og revideres/endres dersom de ikke har den ønskede effekt. Kommunikasjon med de berørte og interessenter er en vesentlig del av vårt arbeid. Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold vil vi stoppe denne aktiviteten, og vi vil søke å rette opp skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden, er leverandøren også ansvarlig for å rette opp denne.

- **Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger og informasjon**

Skanska skal hvert år offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene i henhold til åpenhetslovens retningslinjer. Skanska skal også overholde informasjonsplikten slik at enhver som krever det får informasjon fra Skanska om hvordan vi håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser som er vurdert i aktsomhetsvurderingene.

Ansvarlig innkjøp og valg av leverandører

Skanska vurderer innkjøpsområdet og valg av leverandører og kontraktsparter som det området hvor vi særlig kan bidra til en positiv utvikling for å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette gjør vi blant annet gjennom vårt arbeid knyttet til leverandørgodkjenning.

Krav til samarbeidspartnere og leverandørkjeden

Skanska stiller krav til våre samarbeidspartnere og leverandører at de bidrar til å hindre negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I den forbindelse stiller vi krav om at våre leverandører skal:

- Følge våre etiske retningslinjer for leverandører og våre seriøsitetsbestemmelser
- Arbeide aktivt med aktsomhetsvurderinger og de forpliktelse som ligger i åpenhetsloven, herunder gjøre egne risikokartlegginger for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og forebygge og redusere slik påvirkning.
- På forespørsel kunne dokumentere hvordan de selv og eventuelt underleverandører arbeider for å etterleve kravene i åpenhetsloven.

Dersom leverandøren ikke viser vilje eller evne til å etterleve våre etiske retningslinjer, seriøsitetsbestemmelser eller de krav som stilles i åpenhetsloven kan Skanska i ytterste konsekvens heve kontrakten.

Vedtatt av styret i Skanska Norge AS

Oslo, 11.08.2022

Redegjørelse for arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i Skanska Norge AS

Rapporteringsperiode 1. januar 2023– 31. desember 2023.

SKANSKA

1. Innledning og generell informasjon

Åpenhetsloven § 5 fastsetter at virksomheter skal offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene de har gjort. Formålet med denne redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i Skanskas nøkkelfunn i aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak som er iverksatt. Skanska ønsker å være åpne om de utfordringer som finnes innen vår bransje, og vi forsøker å håndtere de på best mulig måte. Bygg og anleggsbransjen innebærer bruk av svært mange produkter og tjenester, og verdikjedene er ofte lange og kompliserte. Det vil også i mange tilfeller være vanskelig å finne frem til opprinnelsesland for alle bestanddeler i et produkt. Vi må derfor erkjenne at arbeidet vil ta tid, og vi vil aldri bli ferdig med å jobbe for anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter i vår verdikjede.

Skanskas visjon er å bygge for et bedre samfunn. Gjennom våre egne aktsomhetsvurderinger og samarbeid i regi av Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg skal vi bidra til å realisere denne visjonen. Våre verdier og våre etiske retningslinjer, og de krav Skanska Norge stiller, er vårt fundament i arbeidet for å ivareta menneskerettigheter og fremme gode arbeidsforhold hos våre leverandører og forretningsforbindelser, og videre i vår leverandørkjede. Alle som jobber i Skanska og alle som jobber for Skanska skal ha trygge og anstendige arbeidsforhold og betingelser, og grunnleggende menneskerettigheter skal ivaretas.

Skanska er blant Norges største prosjektutvikler- og entreprenørkonsern med ca 4000 ansatte. Skanska Norge er organisert i fem forretningsområder; Bygg, Anlegg, Eiendomsutvikling, Spesialister og Teknologi, Innovasjon og Grønn forretningsutvikling. Skanska Norge har 6 heleide datterselskap. Dette er Vassbakk & Stol, Marthinsen & Duvholt, UCO, Husfabrikken, Skanska Eiendomsutvikling og Entreprenørservice. De ulike datterselskap publiserer egne redegjørelser, men Skanska Norge og datterselskapene har et felles innkjøpsnettverk, og det er etablert felles innkjøps-, kontraktsmaler og rutiner blant annet når det kommer til miljø, seriøsitet, etiske retningslinjer for leverandører, mv. Redegjørelsen for Skanska og de enkelte datterselskapene når det kommer til arbeidet for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold vil derfor stort sett være sammenfallende. Vi har likevel valgt å publisere separate redegjørelser slik at eventuelle spesifikke risiko knyttet til det enkelte datterselskaps virksomhet også blir redegjort for.

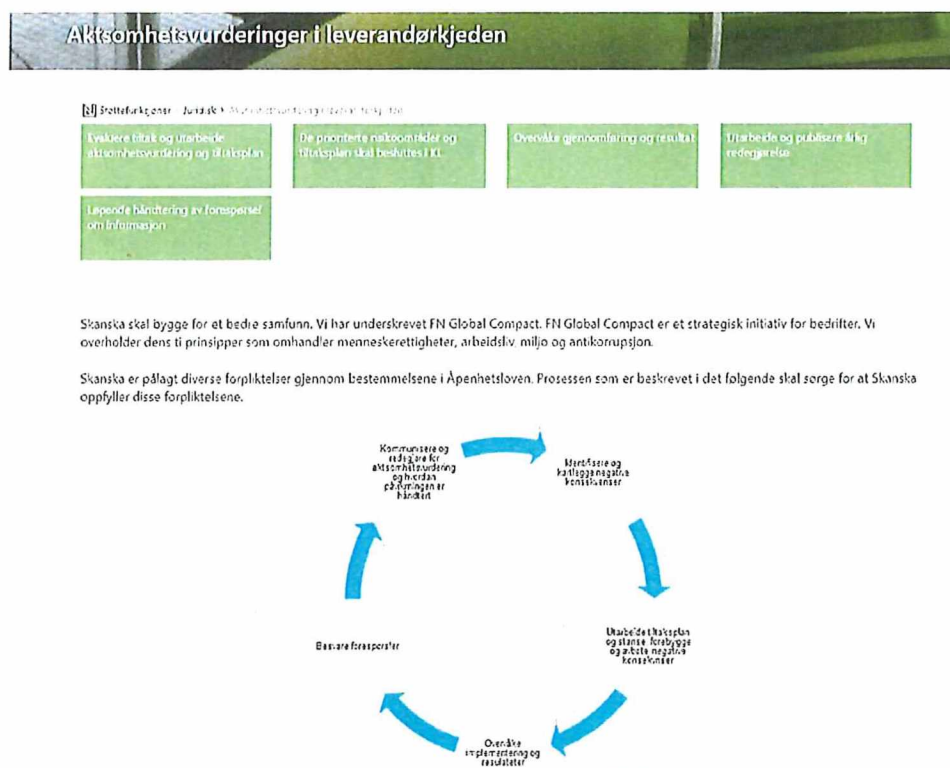
Skanska sin virksomhet er del av det organiserte arbeidslivet og er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), NHO Byggenæringen og Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg (EBA). Skanska Eiendomsutvikling er tilknyttet Norsk Eiendom og Vassbakk og Stol og Marthinsen og Duvholt er tilknyttet arbeidsgiverforeningen MEF.

Skanska Norge leverer tjenester innenfor bygg, anlegg og veivedlikehold, og vi har virksomhet over store deler av landet. Skanska Norge AS opererer i hovedsak som hoved/totalentreprenør, mens datterselskap også kan opptre som underentreprenør og leverandør. Skanska Norge AS og datterselskap har i rapporteringsperioden ikke hatt virksomhet utenfor landet.

Arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er forankret i en ansvarlighetspolicy som er vedtatt av styret i Skanska Norge AS. Videre er arbeidet forankret i styret og konsernledelsen gjennom deres eierskap til andre policyer og retningslinjer, herunder etiske retningslinjer for ansatte og etiske retningslinjer for leverandører, innkjøpspolicy, antikorrupsjonspolicy og Helse- og sikkerhetspolicy. Våre etiske retningslinjer for leverandører er en del av alle innkjøpsavtaler og kommunisert under «Informasjon for leverandører» på Skanskas hjemmeside skanska.no.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger og betydningen av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden er primært kommunisert til ansatte gjennom vårt styringssystem. Skanska har etablert en prosess/rutine knyttet til arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rutinene bygger på OECDs veileder

for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Prosessen er innarbeidet i vårt etablerte styringssystem.

Illustrasjon: Skjerm bilde fra vårt styringssystem Slik Gjør Vi Det

Prosessen omfatter blant annet fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver i vår virksomhet knyttet til ivaretagelse av menneskerettigheter og ansvarlige arbeidsforhold, herunder kartlegging og vurdering av negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser. I kommende rapporteringsperiode vil vi se på erfaringene vi har gjort oss knyttet til åpenhetsloven og vårt styringssystem, og evaluere prosessen og gjøre eventuelle justeringer der dette anses hensiktsmessig.

Skanska har et system for leverandørrevaluering og leverandørgodkjenning. Risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er vurdert for samtlige innkjøpskategorier. Åpenhetsloven og de krav som stilles til aktsomhetsvurderinger er således innarbeidet i vår leverandørgodkjenningsprosess.

Skanska har til dels store og kompliserte leverandørkjeder. Selv om vi har kommet noe lenger enn i forrige rapporteringsperiode har vi fortsatt ikke klart å opparbeide oss full og strukturert oversikt over alle land og produsenter, og det vil trolig ta svært lang tid før man får en slik oversikt. Dette er en utfordring særlig til de mange sammensatte produkter hvor det er liten sporbarhet for de enkelte komponentene. Dette er imidlertid en bransjeutfordring som ikke kan løses av Skanska alene. Skanska deltar derfor aktivt i de fora hvor det er etablert samarbeid på tvers i bransjen. Vi har fått en god del mer informasjon knyttet til førsteleddsprodusenter, spesielt vareleverandører sammenlignet med forrige rapporteringsperiode, men også her er det fortsatt en vei å gå.

Det har ikke skjedd sentrale skifter i egen virksomhet eller i leverandørkjeden i rapporteringsperioden. Virksomheten har ikke fått nye, viktige leverandører, og vi har heller ikke utvidet virksomheten til nye geografiske områder. De aktsomhetsvurderinger som ble foretatt i forrige rapporteringsperiode vil derfor fortsatt gjøre seg gjeldende.

De prioriterte kategoriene som ble identifisert i forrige rapporteringsperiode (redegjørelse av disse følger under) har også vært i fokus i denne perioden. Vi har jobbet videre med kartleggingen av disse, men arbeidet er ikke ferdig. Vi vil derfor fortsette dette i neste rapporteringsperiode, både gjennom vårt eget arbeid og det bransjesamarbeid som er igangsatt gjennom EBA. Gjennom vår leverandørgodkjenningssprosess har vi også ulike andre kriterier som blir vurdert, som kvalitet, finansiell status, HMS, skatt og avgifter m.m. Rutinene omfatter også prosesser for overvåkning av leverandører og kontroll og evaluering av de tiltak som er iverksatt.

Skanska har i rapporteringsperioden fortsatt arbeidet med å skape oppmerksomhet og bevisstgjøring rundt åpenhetsloven, både for våre egne ansatte og leverandører. Det har blant annet vært arrangert interne seminar for ansatte for å dele kunnskap og erfaring knyttet til åpenhetsloven, og de forventninger selskapet har til våre ansatte og leverandører når det kommer til arbeidet med menneskerettighet og anstendige arbeidsforhold.

Skanska har videre rutiner i vårt styringssystem for behandling av informasjonskrav fra allmenheten. På hjemmesiden til Skanska finner man informasjon om hvordan vi arbeider med åpenhetsloven, og det er etablert en mailadresse hvor man kan stille spørsmål og få informasjon.

2. Aktsomhetsvurderinger og tiltak

2.1 Innledning

For å oppnå forbedringer i arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold fokuserer vi både på vår egen innsats, vi samarbeider i bransjeorganisasjoner og vi har dialog med våre leverandører. Vi har besluttet å konsentrere innsatsen rundt noen konkrete prioriteringer, med støtte i god praksis. FNs retningslinjer anerkjenner at bedriftene ikke kan håndtere alle de potensielle effektene i hele verdikjeden på egen hånd, i hvert fall ikke samtidig, og forventer derfor at selskapene prioritere arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

Skanska har derfor prioritert de innkjøpskategoriene og geografiske områdene som har størst risiko for negative konsekvenser når det kommer til menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, og hvor vi har reell påvirkningsmulighet i verdikjeden. Det er åpenbart at vi har størst påvirkningsmulighet når det kommer til leverandører som arbeider på våre byggeplasser/anleggsplasser. Det brukes derfor mye ressurser på dette arbeidet, og vi har stort fokus på oppfølging og kontroll av disse leverandørene.

Skanska utfordrer og veileder leverandører og forretningspartnere. Dersom det avdekkes brudd på lover, regler eller retningslinjer etter kontraktsinngåelse må dette rettes opp innen en gitt frist. Dersom leverandører viser manglende evne eller vilje til å rette opp forholdene gir Skanskas kontraktsmaler oss mulighet til å avslutte samarbeidet med leverandøren. Gjennom vårt arbeid kan vi bidra til rettferdige og gode arbeidsvilkår, herunder trygge og sunne arbeidsforhold hos våre underleverandører. Gjennom vårt store fokus på HMS bidrar vi også til å trygge HMS på arbeidsplassen.

2.2 Vurdering av egen virksomhet

Bygg og anleggsbransjen er en bransje med høy HMS-risiko, samt er en bransje som er utsatt for useriøse aktører og arbeidslivskriminalitet. Skanska er en pådriver for

arbeidstakerrettigheter og sikre arbeidsforhold. Vårt mål er at alle skal komme like hele og friske hjem som da de kom på jobb. Skal man påvirke bransjen i positiv retning er det viktig å starte med egen virksomhet.

Risikokartleggingen og aktsomhetsvurderingen av egen virksomhet viser at den totale risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold når det kommer til ansatte i Skanska sin egen virksomhet vurderes som lav.

Skanska mener et organisert arbeidsliv bidrar til å skape gode arbeidsplasser. Alle selskap i Skanska er tariffbundet, og en stor del av arbeidstakerne er organiserte i fagforeninger. Skanska og våre datterselskap anerkjenner og respekterer organisasjonsfriheten – både retten til å organisere seg og retten til å la være. Skanska og datterselskapene er medlem av NHO eller MEF. Vi har et aktivt tillitsmannsapparat for både funksjonærer og fagarbeidere i konsernet, og det er jevnlig dialog mellom ledelsen og tillitsmannsapparatet. I rapporteringsåret har det blitt etablert en ny lokal Tekna-klubb. En stor del av våre ansatte er også fagutdannet. Skanska har utarbeidet etiske retningslinjer som alle våre ansatte skal kjenne til og forstå. Alle ansatte gjennomfører obligatorisk opplæringskurs/ oppfriskningskurs i våre etiske retningslinjer hvert andre år.

I arbeidet med å skape trygge arbeidsplasser har Skanska utviklet og implementert gode styringssystemer for å ivareta HMS på byggeplassen, herunder obligatoriske HMS-kurs. Det er generelt stort fokus på HMS i selskapet, og skader og farlige hendelser blir nøye overvåket. Skanska har også utviklet gode systemer for rapportering av uønskede hendelser (RUH) som skal bidra til stadig forbedring og fokus på HMS i prosjektene. Skanska sitt sikkerhetsarbeid tar aldri slutt, og vårt sikkerhetsengasjement er forankret i selskapets verdier. Alle i Skanska skal vise ansvarlighet og ta vare på de som jobber på våre prosjekter og de som bor i lokalmiljøer hvor Skanska har virksomhet. Skanska er en lærende organisasjon, og vi ser alltid etter forbedringer og nye løsninger. Sikkerhetskulturen i Skanska er preget av at man skal lære av egne og andres feil, og gjennom dette øke sikkerheten og trivselen til alle som oppholder seg på våre prosjekter.

Skanska har også utviklet og implementert en rekke systemer, rutiner og prosedyrer som hjelper med å tilrettelegge og planlegge for sikker og effektiv produksjon. Kombinasjonen av sunne holdninger, sterke verdier, og gode systemer, prosedyrer og rutiner gjør Skanska til en av bransjens ledende aktører når det gjelder sikkerhet. Sikkerhet er noe vi jobber med og har fokus på hver eneste dag, men vi har også én uke i året hvor vi setter av ekstra tid til å reflektere rundt hvordan man ivaretar sin egen og kollegaers sikkerhet. Skanska kaller denne uken for Sikkerhetsuka. Vi har gjennomført Sikkerhetsuka de siste 20 årene og den har utviklet seg til å bli et av de største og viktigste sikkerhetsarrangementene i bygg- og anleggsbransjen. Mer enn 40 000 Skanska-ansatte og 200 000 underleverandører deltar hvert år på arrangementer og aktiviteter i en rekke land.

2.3 Vurdering av leverandører av tjenester på bygg- og anleggsplassene (med og uten vareleveranser)

Når det kommer til Skanskas leverandører av tjenester på byggeplassen er dette i innkjøpskategorier med til dels høy risiko når det kommer til fare for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det er varierende grad av risiko knyttet til de ulike aktørene. Bygg- og anleggsbransjen er en bransje med høy HMS-risiko. Samtidig anses risikoen for arbeidslivskriminalitet og utnyttelse av sårbare arbeidere for å være høy i bygg- og anleggsbransjen ref. Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet, revidert 8. februar 2021, pkt 2.6.

Bygg- og anleggsbransjen er en konkurranseutsatt bransje med høy etterspørsel etter billig arbeidskraft og stor bruk av utenlandske arbeidere innenfor enkelte innkjøpskategorier. Bransjen har således innslag av en del sårbare grupper arbeidere. Arbeidere er i denne sammenhengen definert som arbeidere i forsyningskjeden, uavhengig av hvor i forsyningskjeden.

Sårbare grupper består typisk av arbeidere med lav utdanning eller ufaglærte arbeidere og fremmedarbeidere. Fordi risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold vurderes som høy for disse gruppene, har Skanska også i dette rapporteringsåret prioritert tiltak og oppfølging av underentreprenører. I første omgang har fokuset særlig vært på leverandører av tjenester på våre bygg- og anleggsplasser. Dette er leverandører Skanska har nær tilknytning til og hvor vi er i en posisjon hvor vi kan stille krav og påvirke. Vi forsøker å utnytte at vi er en stor aktør i bransjen, og gjennom å stille tydelige krav til våre leverandører og samarbeidspartnere er vi en pådriver for seriositet i byggenæringen.

Aktsomhetsvurderingen og risikokartleggingen har avdekket at risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold særlig er knyttet til risiko for brudd på HMS-regelverk, arbeidstidsbestemmelser, herunder hviletid og overtid, samt risiko for manglende utbetaling og lønn, feriepenger og opptjening av pensjon (lønnstyper).

Som nevnt under punkt 1 har Skanska utviklet et leverandørevalueringssystem som skal hjelpe oss å identifisere og velge bort useriøse aktører. Når leverandører forespørres i forbindelse med kalkulasjon/tilbudsprosesser vedlegges også Skanskas kontraktskrav, herunder krav til etisk adferd (etiske retningslinjer for leverandører) og seriositetskrav. Kravene i åpenhetsloven er også beskrevet flere steder i kontraktsmalene til Skanska.

For å redusere risikoen for brudd på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter har Skanska over mange år utviklet gode verktøy og styringssystemer for å ha kontroll på våre leverandører av tjenester på byggeplassen. Leverandørens godkjenningsstatus er til enhver tid tilgjengelig gjennom prosjektets styringsverktøy. Skanskas kontraktsmaler ivaretar videre krav til seriositet, etterlevelse av menneskerettigheter, for eksempel arbeidsforhold, lønn, forbud mot tvangsarbeid samt organisasjonsfrihet. Kontraktene stiller videre krav til åpenhet i verdikjeden, og videreføring av alle relevante krav til bakenforliggende ledd. Vi gjennomfører jevnlig kontroller av lønns- og arbeidsvilkår hos våre underleverandører, samt revisjoner av leverandørene.

Skanska har innført en risikobasert tilnærming til selskapets tjenesteleverandører når det gjelder identifisering av hvilke leverandører som bør følges opp ekstra nøye. Risikovurderingen baseres på risikoområder som er identifisert av skatteetaten, Arbeidstilsynet, Fair Play og lignende organisasjoner, NHO Byggenæringen/ EBA, samt offentlige rapporter om arbeidslivskriminalitet. Innkjøpskategorier hvor det er stort innslag av ufaglært arbeidskraft og hvor innsatsfaktoren er lav anser Skanska for å gi økt risiko. I disse fag er det også ofte stort innslag av utenlandsk arbeidskraft, som også bidrar til økt risiko. Skanska har identifisert følgende fagområder/bransjeområder som særlig risikoområder:

- Maler
- Mur
- Renhold
- Bemanningsbransjen

Et av tiltakene som er iverksatt innenfor enkelte risikoområder er forpliktende rammeavtaler som skal benyttes. Dette har vi innført blant annet for bemanningsbransjen. Eventuelle unntak må godkjennes av relevant konserndirektør.

Et annet tiltak som er iverksatt, er at risikoen knyttet til de ovenfornevnte bransjer er innarbeidet i verktøy som prosjektene benytter når de skal risikovurdere leverandører underveis i prosjektet. Verktøyet er et hjelpemiddel for prosjektene når de skal velge ut hvilke leverandører som skal prioriteres for gjennomføring av kontroll av lønns- og arbeidsvilkår etter at de har startet arbeidet på våre prosjekter.

Stikkprøvekontroller av leverandører og mer utvidet kontroll av lønns- og arbeidsvilkår underveis i prosjektet, er et viktig tiltak for å sørge for at våre leverandører følger det de har lovet/ forpliktet seg til i forbindelse med tilbud og kontrahering. Slike kontroller

gjennomføres av det enkelte prosjekt, med støtte fra seriøsitetsrådgivere og juridisk avdeling.

2.4 Vurdering av vare/materialleverandører, varer levert av tjenesteleverandører og andre forretningsforbindelser

Gjennom aktsomhetsvurderingen av vare/materialkategorier og andre forretningsforbindelser, har Skanska foretatt en overordnet analyse, med sikte på å identifisere områdene med størst risiko for uregelmessigheter når det kommer til brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Skanskas risikovurdering tar utgangspunkt i geografisk risiko og produkt risiko, hvor vi særlig ser på risiko knyttet til innsatsfaktorer og produksjonsprosesser som brukes i utvikling eller bruk av bestemte produkter.

Geografiske risikofaktorer er generelt knyttet til regelverk (for eksempel ratifisering av internasjonale konvensjoner), styring (for eksempel inspeksjonsorganers kapasitet, nivå på rettssikkerhet og omfanget av korrupsjon), sosioøkonomisk kontekst (for eksempel fattigdom og utdanningsnivå, sårbarhet og diskriminering av befolkningsgrupper) og politisk kontekst (for eksempel pågående konflikter), korrupsjonsrisiko og dårlig historikk med hensyn til å respektere menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, eller mangel på kultur rundt ansvarlig næringsliv.

Generiske varer/ produkt som ikke er særlig knyttet til vår virksomhet (for eksempel mobiltelefoner, pc-utstyr etc.) vil være områder hvor Skanska utgjør en svært begrenset andel av produktets omsetning, og vi har derfor svært liten/ ingen innkjøpsmakt. Dette er derfor varer/ produkt hvor Skanska har liten kontroll og påvirkningsmulighet. Slike produkter er derfor ikke prioritert i denne rapporteringsperioden.

Skanska erkjenner at muligheten for å kunne gjøre endringer og forbedre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden er større dersom man samarbeider med andre i bransjen som har sammenfallende leverandørkjede. Vi er derfor aktivt medlem i arbeidsgruppen i NHO Byggenæringen/EBA knyttet til aktsomhetsvurdering i leverandørkjeden. Byggenæringen er en næring som består av veldig mange komponenter og materialer og det er en umoden bransje med tanke på sporbarhet i verdikjeden. Skanska har i rapporteringsperioden fortsatt arbeidet med å få en oversikt og gjennomføre en overordnet risikovurdering i samarbeid med EBA. Kartleggingen viser høyt antall produkter og kompliserte og komplekse verdikjeder. Gjennom arbeidet i EBA ser man at det ofte er lite informasjon og kunnskap om hvordan leverandørkjeder helt konkret er sammensatt. Arbeidsgruppen i EBA har derfor besluttet å starte arbeidet med å fokusere ekstra på noen utvalgte produktkategorier. Basert på aktsomhetsvurderingen i arbeidsgruppen, samt Skanska sin egen aktsomhetsvurdering som ble gjennomført i forrige rapporteringsperiode, ble følgende fag/produkt identifisert som høyrisiko som skulle prioriteres for grundigere kartlegging og vurderinger:

- VVS
- Elektro
- naturstein
- arbeidsklær
- Solceller

Det har ikke skjedd endringer i inneværende rapporteringsår som tilsier at denne prioriteringen skal endres. Man ble heller ikke «ferdig» med kartleggingen av disse fagene/produktene. Dette er derfor prioriteringen man har arbeidet med også dette rapporteringsåret. Innenfor disse produktområder er det dokumentert at det er høy risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden.

I tillegg til at Skanska aktivt bidrar i bransjesamarbeidet har vi, som en del av våre tiltak, gått i dialog med våre leverandører innenfor de ulike risikokategoriene. Dette arbeidet ble påbegynt i forrige rapporteringsår, og har fortsatt i 2023. Skanska har valgt å ikke sende

ut standardiserte spørreskjema, men i stedet ha fysiske møter/ digitale møter med store leverandører innenfor de ulike områdene. Dette gir oss mulighet til å ha en åpen dialog og jobbe sammen med leverandøren og gir oss en bedre kjennskap til verdikjeden. Gjennom dialogen har vi fått innsikt i leverandørenes egne aktsomhetsvurderinger og verdikjeder. Skanska erkjenner at det er nødvendig å få økt innsikt i verdikjedene, og arbeidsmetodikken til de ulike leverandører, for å kunne velge underentreprenører som kan sannsynliggjøre lav risiko for brudd på menneskerettigheter i leverandørkjeden. Å etablere dialog med nøkkelleverandører om aktsomhetsvurderinger og deres arbeid knyttet til menneskerettigheter vil være et arbeid som vil fortsette også inn i neste rapporteringsperiode.

2.5 Overvåkning av gjennomføring og resultater - effekten av tiltak

Det følger av Skanska sin rutine for aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden at det fortløpende skal vurderes hvorvidt tiltakene som er iverksatt fungerer. Minst en gang årlig skal tiltakene vurderes og eventuelt justeres/ endres.

Skanska har som nevnt utviklet et leverandørevalueringssystem som skal hensynta ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår ved valg av leverandører. Gjennom kontroller og revisjoner i rapporteringsperioden følger vi opp leverandørene som jobber for oss. Målet er at tiltakene som er iverksatt vil bidra til at de leverandører som kommer inn på våre byggeplasser ivaretar menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt at tiltakene på sikt også får innvirkning på vareprodusenter nedover i hele verdikjeden. Vår kontroll og revisjon vil bidra til å avdekke evt. mangler og rette opp brudd der dette foreligger. Det har i perioden vært gjennomført 15 revisjoner av vår KS-avdeling. I 13 av disse har kvalitet, HMS, Miljø og/eller seriositet vært et av hovedtemaene. Det har i rapporteringsperioden ikke vært avdekket avvik hos rene vareleverandører, og det har ikke vært avdekket alvorlige brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold.

2.6 Gjenoppretting

Det fremgår av Skanska sin ansvarlighetspolicy at der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på menneskerettigheter og ansvarlige arbeidsforhold vil vi stoppe aktiviteten og søke å rette opp skaden. Skanska er også med i bransjesamarbeidet i EBA hvor man har et felles mål om å jobbe for utvikling i hele verdikjeden for å sikre forbedring av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Som nevnt ovenfor har Skanska gjennomført flere revisjoner av våre underleverandører i løpet av rapporteringsperioden. I tillegg har det vært gjennomført LA-kontroller på byggeplass og anleggsplass. Der vi har avdekket avvik, har vi sørget for gjenoppretting, for eksempel ved at manglende overtid har blitt etterbetalt, eller at ulovlige arbeidstidsordninger har opphørt. Vi har per i dag ikke et godt nok system for å systematisere resultatene og tiltakene fra LA-kontrollene. Dette er noe det skal jobbes med i neste rapporteringsår. Det er vesentlig at funn og tiltak fra LA-kontroller systematiseres slik at disse kan følges opp ved videre bruk av leverandører samt at vi får kontroll på hvor omfattende og utbredt eventuelle brudd/overtridelser er. Brudd på menneskerettigheter eller anstendighetsforhold som vi ser gjentar seg hos flere leverandører, vil kreve ekstra oppmerksomhet og oppfølging, og vil også kunne være gjenstand for felles oppmerksomhet og evt. tiltak på bransjenivå.

2.7 Varslingskanaler og systemer for klage og interessentdialog

Skanska har etablert en varslingsordning som administreres av en nøytral tredjepart. Denne omtaler vi som Code of Conduct Hotline. Den er tilgjengelig for både ansatte og eksterne parter, herunder kunder, leverandører og underleverandører. Gjennom Code of Conduct Hotline kan man rapportere inn brudd på våre etiske retningslinjer eller andre

kritikkverdige forhold og negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Skanska har ikke mottatt varsel om brudd på menneskerettigheter i rapporteringsåret gjennom vår Code of Conduct Hotline.

Skanska har også opprettet en egen e-postadresse (openhetsloven@skanska.no) hvor enhver kan ta kontakt for å få informasjon om Skanska sitt arbeid med åpenhetsloven, samt varsle og/ eller klage for å avdekke negative konsekvenser. I rapporteringsperioden har det vært lite innkomne henvendelser på e-postadressen. Det vi har mottatt av henvendelser har vært spørreskjema fra kunder og samarbeidspartnere knyttet til vårt arbeid med åpenhetsloven.

Skanska har også jevnlig dialog med selskapets tillitsvalgte for å få informasjon om eventuelle selskaper, aktører eller andre som vi bør være særlig oppmerksomme på med tanke på risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Oslo, 13. mai 2024

Ståle Rød, Styrets leder

Stein Ivar Hellestad, daglig leder

Frank Heine Jensen, Styremedlem

Gunnar Lauritz Garred, Styremedlem

Linn Rålien Westersø, Styremedlem

Kirstin Holthe, Styremedlem

Olav Inge Beisland, Styremedlem

Bjarte Finnesand, Styremedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Electronic signature

Signed by

Rød, Ståle

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

13.05.2024 13:07:53

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

Hellestad, Stein Ivar

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

13.05.2024 16:24:41

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

Jensen, Frank Heine

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

13.05.2024 13:38:26

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

Garred, Gunnar Lauritz

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

13.05.2024 13:08:28

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

Holthe, Kristin

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

16.05.2024 12:47:56

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

Beisland, Olav Inge

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

15.05.2024 09:52:46

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

Finnesand, Bjarte

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

13.05.2024 18:42:58

Date of birth

Signature method

BankID (NO)

Signed by

WESTERSØ, LINN RÅLIEN

(Identity verified with BankID (NO))

Date and time (UTC+01:00) Central European Time (Berlin) (DD.MM.YYYY HH:MM:SS)

13.05.2024 20:39:05

Date of birth

Signature method

BankID (NO)